

27 april 2020

Digitaal leren, niet alleen tijdens de coronacrisis

Door de coronacrisis is het onderwijs op heel korte tijd moeten overgaan naar leren vanop afstand, ook wel digitaal leren of e-learning genoemd. Smartschool is alom gekend, maar digitaal leren is meer dan dat. In de toekomst zal hier ongetwijfeld meer op ingezet worden, dus is het belangrijk om hier nu al eens goed naar te kijken.

Als er iets is dat deze crisis duidelijk heeft gemaakt, dan is het wel dat digitaal leren het echte lesgeven in een schoolcontext nog niet meteen kan vervangen. Iedereen, van leraren en directeurs tot leerlingen en ouders, hebben kunnen vaststellen dat de school en de leraar echt nodig zijn. Maar digitaal leren biedt wel mogelijkheden.

- Volgens een [Nederlandse studie](#) heeft de inzet van digitale leermiddelen een bescheiden positief effect op de leerprestaties van kinderen. Hetzelfde geldt voor [augmented reality](#) (waarbij je virtueel kan interageren met objecten uit de reële leefwereld, via bijvoorbeeld een smartphone): wanneer juist gebruikt kan deze technologie het leren vergemakkelijken.
- Leren en lesgeven vanop afstand is ook niet hetzelfde als in de klas. Deze [infographic](#) geeft 7 eenvoudige tips weer.
- De fysieke school kan ook gebruik maken van de nieuwe mogelijkheden, bijvoorbeeld bij de klasinrichting. Het boek "[Inspiratiegids voor klasinrichting en scholenbouw](#)" van onderzoekers van de VUB kan hierbij een interessante gids zijn. Een stimulerende leeromgeving houdt rekening met de verschillen tussen kinderen en de hedendaagse noden van zowel leerlingen als leraren.
- Digitaal leren is niet mogelijk zonder een digitaal leerplatform. Door de coronacrisis hebben veel aanbieders hun platformen gratis ter beschikking gesteld van scholen. Dat is een mooi initiatief, maar we mogen natuurlijk niet vergeten dat dit ook een vorm van reclame is. Niet alleen zijn niet alle platformen even geschikt voor onderwijs – Zoom is duidelijk ontworpen voor een bedrijfscontext, niet voor een onderwijscontext – maar er is een onderliggend gevaar aanwezig: datamining. Wie digitale leerplatformen gebruikt, geeft vaak zijn data op. Die data kunnen dan door de bedrijven verkocht worden aan eender wie.
- Education International en ETUCE, de internationale en Europese vakbond voor leraren, hebben al herhaaldelijk gewaarschuwd voor de praktijken van grote Amerikaanse onderwijsmultinationals zoals Pearson en Bridge. Lees ook zeker het [interview met David Edwards](#) van EI in Basis-4. Het is belangrijk dat leraren zich die technologie eigen maken. Technologie kan het werk van leraren versterken, maar het kan leerkrachten niet vervangen. Een groot risico van digitaal leren is dat de privacy van zowel leerlingen als leraren in het gedrang komt. Daarom roepen ETUCE en EI op om tot een meer mensgerichte aanpak te komen in alles wat met Artificiële Intelligentie (AI) te maken heeft. En we moeten zeker in het oog houden dat digitale leerplatformen niet allemaal in handen komen van internationale giganten, die zo een monopoliepositie kunnen verwerven. Eind maart heeft ETUCE [een duidelijk statement](#) overgemaakt aan de Europese Commissie, met de vraag naar sterke beveiligingsmechanismen voor onderwijs.